

استاندارد ۲۳۰۰۰
اصول اخلاق حرفه‌ای
دیوان محاسبات کشور

فهرست استاندارد ۲۳۰۰

۴۷	کلیات
۴۷	اصول اخلاق حرفه‌ای
۴۸	امانت، اعتماد، اعتبار
۴۸	صداقت و درستکاری
۴۹	استقلال، بی‌طرفی و پرهیز از غرض‌ورزی
۵۰	رازداری حرفه‌ای
۵۰	صلاحیت و مراقبت‌های حرفه‌ای
۵۱	تسری مفاد استاندارد به سایر کارکنان

کلیات

۱- اصول اخلاق حرفه‌ای به عنوان مجموعه‌ای از ارزش‌ها و اصول، بیانگر موضوعاتی می‌باشد که چگونگی رفتار کلیه اشخاصی که عهده‌دار وظایف حسابرسی و رسیدگی می‌باشند (صرف نظر از اینکه در استخدام دیوان محاسبات کشور باشند و یا طرف قرارداد با آن) را تبیین می‌نماید. اصول اخلاق حرفه‌ای با الزامی ساختن شیوه‌های رفتاری و اصول اخلاقی به عنوان تعهدات حرفه‌ای که خاستگاه اصلی آن، جامعه به طور عام و ذینفعان به طور خاص است به عنوان یکی از معیارهای سنجش اعتبار به شمار رفته و از جمله عوامل اصلی پایداری و ماندگاری حرفه محسوب می‌شود.

۲- وجود اصول اخلاق حرفه‌ای متعالی باعث می‌شود تا جامعه نسبت به بی‌طرفی و منصفانه بودن فعالیت‌های دیوان محاسبات کشور اطمینان حاصل نماید.

۳- رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای توسط کلیه اشخاصی که عهده‌دار وظایف حسابرسی و رسیدگی می‌باشند موجب ارتقاء اعتبار دیوان محاسبات کشور می‌شود. از این رو، اشخاص مزبور باید به گونه‌ای رفتار نموده و آن را بروز دهند که موجب اطمینان به دیوان محاسبات کشور و اعتبار آن گردد.

۴- اصول اخلاق حرفه‌ای، الزامات اخلاقی کارکنان دیوان محاسبات کشور در فرآیند حسابرسی و رسیدگی و تعهدات حرفه‌ای آنان را مشخص می‌کند.

۵- کلیه اشخاصی که عهده‌دار وظایف حسابرسی و رسیدگی می‌باشند باید در تمامی فعالیت‌های خود (صرف نظر از اینکه در زمره فعالیت‌های حسابرسی و رسیدگی باشد) باید به گونه‌ای عمل نمایند که موجب حفظ شئون دیوان محاسبات کشور گردد.

۶- کلیه اشخاص عهده‌دار وظایف حسابرسی و رسیدگی با توجه به ضرورت حفظ استقلال و اختیارات قانونی خود در ایفای مسئولیت‌ها، ملزم به رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای می‌باشند.

اصول اخلاق حرفه‌ای

۷- اصول اخلاق حرفه‌ای دیوان محاسبات کشور شامل موارد زیر است:

- امانت، اعتبار، اعتماد
- صداقت و درستکاری

- استقلال، بی طرفی، پرهیز از غرض‌ورزی
- رازداری حرفه‌ای
- صلاحیت و مراقبت حرفه‌ای

امانت، اعتماد، اعتبار

۸ - کلیه اشخاص عهده‌دار وظایف حسابرسی و رسیدگی، در راستای وظایف قانونی باید به گونه‌ای عمل نمایند که نمایانگر امانتداری دیوان محاسبات کشور باشد و موجب اعتبار و اعتماد به آن گردد.

۹ - تعامل و همکاری مستمر و مداوم بین کارکنان دیوان محاسبات کشور و تعامل مناسب با دیگران در حین انجام وظایف از عناصر اصلی اخلاق حرفه‌ای می‌باشد.

۱۰ - اعتبار دیوان محاسبات کشور علاوه بر اینکه از طریق رعایت اصول اخلاقی مندرج در این استاندارد سنجیده می‌شود، با اظهارنظرهای دیوان محاسبات کشور نیز مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. بنابراین اظهارنظرها باید به گونه‌ای باشد که اشخاص ذیصلاح دارای دانش و آشنایی لازم نیز آن را صحیح، قابل اتکا و معتبر تلقی نمایند.

۱۱ - کلیه اشخاص عهده‌دار وظایف حسابرسی و رسیدگی در دیوان محاسبات کشور باید به گونه‌ای رفتار نمایند که مسئولین و کارکنان واحد مورد رسیدگی با اعتماد کامل نسبت به ارائه حقایق و شواهد حسابرسی به حسابرسان دیوان محاسبات کشور اقدام نموده و از انجام هر عملی که موجب سلب اعتماد واحد مورد رسیدگی گردد، پرهیز شود.

صداقت و درستکاری

۱۲ - درستکاری، ارزش محوری و بنیادین اخلاق حرفه‌ای محسوب می‌شود. کلیه اشخاصی که عهده‌دار وظایف حسابرسی و رسیدگی می‌باشند در ابعاد مختلف انجام خدمات حرفه‌ای باید درستکاری خود را حفظ کنند. بدین منظور باید درجه بالایی از اصول عمومی اخلاق و استانداردهای حرفه‌ای را در فرآیند انجام فعالیت‌های حرفه‌ای و ارتباط با کارکنان واحد مورد رسیدگی بکار گرفته و از هر گونه عملی که به صداقت و درستکاری خدشه وارد کند، پرهیز نمایند.

۱۳ - تاکید بر حقیقت و آنچه درست، صحیح و بیانگر عدالت است، درستکاری محسوب می‌شود. همچنین درستکاری ایجاب می‌نماید که کلیه اشخاص عهده‌دار وظایف حسابرسی و رسیدگی، ضمن رعایت کامل اصول اخلاقی، شکل و روح استانداردهای حرفه‌ای و صداقت در تصمیم‌گیری‌ها و انجام فعالیت‌ها را مد نظر قرار دهند.

استقلال، بی طرفی و پرهیز از غرض ورزی

۱۴ - استقلال از الزامات اساسی و با اهمیت فرآیند حسابرسی و رسیدگی محسوب می‌شود که بیانگر عدم وابستگی به واحد مورد رسیدگی و دیگر اشخاص و گروه‌ها می‌باشد. اگر چه استقلال مفهومی نسبی است اما کلیه اشخاصی که عهده‌دار وظایف حسابرسی و رسیدگی می‌باشند باید مستقل بوده و به گونه‌ای رفتار نمایند که در همه حال موید این موضوع باشد.

۱۵ - استقلال کلیه اشخاصی که عهده‌دار وظایف حسابرسی و رسیدگی می‌باشند در هیچیک از مراحل و موضوعات حسابرسی نباید مخدوش گردد.

۱۶ - کلیه اشخاصی که عهده‌دار وظایف حسابرسی و رسیدگی می‌باشند علاوه بر حفظ استقلال از دستگاه مورد رسیدگی و دیگر گروه‌های ذی‌نفع، باید در برخورد با تمام مسائل و موضوعات مورد رسیدگی و حسابرسی مستقل و بی‌طرفانه عمل نمایند.

۱۷ - کلیه اشخاصی که عهده‌دار وظایف حسابرسی و رسیدگی می‌باشند باید بی‌طرف و مستقل بوده و به گونه‌ای رفتار نمایند که نشان‌دهنده استقلال و بی‌طرفی آنها باشد. پیش‌داوری نسبت به اشخاص و دستگاه‌های مورد رسیدگی، پروژه‌ها یا برنامه‌های خاص، همکاری گذشته با دستگاه مورد رسیدگی (در محدوده زمانی حسابرسی و رسیدگی یا زمانی که مؤثر بر دوره مورد رسیدگی باشد) یا داشتن روابط شخصی، سببی و نسبی یا مالی که می‌تواند منجر به اغماض و چشم‌پوشی حسابرس گردد از مصادیق نقض استقلال است. همچنین کلیه اشخاصی که عهده‌دار وظایف حسابرسی و رسیدگی می‌باشند باید از اظهارنظر در خصوص موضوعاتی که در آن منافی دارند و حسابرسی دستگاه‌ها یا موضوعاتی که به هر دلیل موجب نقض استقلال آنها می‌گردد خودداری نمایند.

۱۸ - نظرات و دیدگاه‌های دستگاه مورد رسیدگی و یا سایر اشخاص با توجه به قضاوت حرفه‌ای مورد استفاده قرار می‌گیرد. این نظرات نباید موجب سوگیری در اظهارنظر اشخاصی که عهده‌دار وظایف حسابرسی و رسیدگی هستند، شود.

۱۹ - چنانچه اشخاصی که عهده‌دار وظایف حسابرسی و رسیدگی می‌باشند در اجرای وظایف قانونی خود خدماتی غیر از خدمات اطمینان‌بخش همچون مشاوره و پیشگیری ارائه می‌نمایند باید مراقبت لازم برای حفظ استقلال نسبت به واحد مورد رسیدگی به عمل آورند. در اینگونه موارد باید اطمینان حاصل شود که خدمات مزبور شامل قبول اختیارات و مسئولیت‌های مدیریت دستگاه مورد رسیدگی نباشد.

۲۰ - کلیه اشخاصی که عهده‌دار وظایف حسابرسی و رسیدگی می‌باشند به منظور حفظ استقلال باید از برقراری هر گونه ارتباط خارج از وظایف حرفه‌ای با دستگاه مورد رسیدگی از جمله مدیران و کارکنان و همچنین قبول هدایا و تسهیلات و امکاناتی که موجب نقض استقلال و بی‌طرفی آن‌ها می‌شود و یا از نظر اشخاص ذیصلاح اینگونه به نظر می‌رسد، اجتناب نمایند.

رازداری حرفه‌ای

۲۱ - ماهیت اطلاعاتی که در فرایند حسابرسی و رسیدگی کسب می‌شود نباید به هیچ طریق افشاء و در اختیار اشخاص ثالث قرار گیرد مگر در مواردی که اطلاعات در راستای انجام وظایف قانونی و سایر مسئولیت‌های محوله در قالب گزارش‌ها استفاده می‌گردد.

۲۲ - اطلاعات کسب شده در فرآیند حسابرسی و رسیدگی نباید در جهت منافع خود یا افراد دیگر استفاده شود. همچنین باید از افشای اطلاعاتی که برای اشخاص یا سازمان‌های دیگر موجب ایجاد منافع و فرصت‌های ناعادلانه، غیر معمول و غیر معقول می‌شود، خودداری گردد و نباید از این اطلاعات به عنوان ابزاری برای زیان رساندن و یا تحت فشار قرار دادن آن‌ها استفاده شود. مسئولیت حفاظت از اطلاعات گردآوری شده مادامیکه در اختیار حسابرس است با ایشان است.

صلاحیت و مراقبت‌های حرفه‌ای

۲۳ - کلیه اشخاصی که عهده‌دار وظایف حسابرسی و رسیدگی می‌باشند باید در همه حال به صورت حرفه‌ای رفتار نموده و استانداردهای حرفه‌ای و قوانین و مقررات ذیربط را در انجام وظایف به طور کامل رعایت نمایند؛ بدین منظور این اشخاص باید از صلاحیت حرفه‌ای لازم، مناسب و کافی برخوردار باشند.

۲۴ - کلیه اشخاصی که عهده دار وظایف حسابرسی و رسیدگی می‌باشند باید مراقبت‌های حرفه‌ای لازم

را اعمال نموده و در فرآیند حسابرسی از رویه‌هایی با بالاترین کیفیت ممکن استفاده کنند و به منظور انجام مطلوب مسئولیت‌های حرفه‌ای، مهارت‌ها و دانش خود را به طور مستمر، روزآمد نموده و ارتقا دهند.

تسری مفاد استاندارد به سایر کارکنان

۲۵- استاندارد اصول اخلاق حرفه‌ای بیانگر شاخص‌های رفتاری حساب‌رسان و کلیه کارکنان عهده‌دار وظایف حسابرسی و رسیدگی می‌باشد. سایر مسئولان و کارکنان دیوان محاسبات کشور نیز ملزم به رعایت مفاد آن حسب مورد خواهند بود. حدود و ثغور شمول مقررات اجرایی این استاندارد بر اساس دستورالعمل‌های مربوط تبیین خواهد شد.